

Kuchaytirish qurilmalarining texnikasi va texnologiyasi

Fan nomi:	Kuchaytirish qurilmalarining texnikasi va texnologiyasi
Fan turi:	Tanlov
Fan kodi:	
Bosqich:	2
Semestr:	4
Ta'lim shakli:	Kunduzgi
Mashg'ulotlar shakli va semestrga ajratilgan soatlar:	180
Ma'ruza	42
Amaliy mashg'ulotlar	30
Laboratoriya mashg'ulotlari	-
Seminar	-
Mustaqil ta'lim	108
Sinov birligi miqdori:	6
Baholash shakli:	Imtihon, Yozma
Fan tili:	O'zbek

Fan maqsadi (FM)

FM1	Fanning vazifasi talabalarning kuchaytirish qurilmalarining umumiy xarakteristikalarini, ularning tuzilishi va ishlash tamoyillari haqidagi bilimlarini rivojlantirishdan iborat. Kurs quyidagilarni o'z ichiga oladi: kuchaytirish qurilmalarining asosiy texnik ko'rsatkichlari, xarakteristikalarini, tasnifi, tranzistorlar ulanish sxemalari, xususiyatlari va qo'llanilishi sohalari, kuchaytirgichlarning ishlash rejimlari, kuchaytirgichlardagi buzilishlar va ularni kompensatsiyalash, kuchaytirgichlarda teskari aloqa, optik kuchaytirgichlar, optik kuchaytirgichlarning tuzilishi va mantiqiy ketma-ketlikda aks ettirilgan boshqa mavzular. Ushbu kursni muvaffaqiyatli yakunlash talabalarga kuchaytirish qurilmalar texnikasi va texnologiyasi haqida nazariy va amaliy bilimlarni shakllantirishga yordam beradi.

Fanni o'zlashtirish uchun zarur boshlang'ich bilimlar

1.	Yo'q

Ta'lim natijalari (TN)

	Bilimlar jihatidan
TN1	bipolyar va MOYa tranzistorlar asosidagi aktiv va passiv yuklama kaskadli ko'p tranzistorli kuchaytirgich sxemalari uchun kuchaytirish ko'effitsiyentlari, chastota xarakteristikalarini haqidahaqida tasavvurga ega bo'lishi kerak
TN2	Kuchaytirish qurilmalarining ishlash rejimlari, kaskadlarni qurish tamoyillari va chiqish kaskadlarini tahlil qilish, shu jumladan A, BAB, D va boshqa sinflari konstruksiyalari

Tuzuvchi: Sultonova Maxbubaxon Odilovna

Kuchaytirish qurilmalarining texnikasi va texnologiyasi

	haqida tasavvurga ega bo'lishi kerak
TN3	differensial, impulsi, operatsion, tor polosali va keng polosali kuchaytirgichlarning asosiy xarakteristikalari, konstruksiyasi, ishlash prinsipi, optik kuchaytirgichlar va ularning qo'llanish sohasini bilishi kerak.
TN4	kuchaytiruvchi qurilmalarining texnik xarakteristikalari, teskari aloqa zanjirlari, shu jumladan teskari aloqa turlari, kuchaytirgichlar turlari va ularning xarakteristikalarini bilishi kerak.
	Ko'nikmalar jihatidan
TN5	kuchaytirish qurilmalarining ishlash prinsiplari, ularga qo'yiladigan talablar, ularning xususiyatlarini bilishi va ulardan foydalana olishi <i>ko'nikmalariga ega bo'lishi kerak</i>
TN6	tok manbai berilgan qiymatida kuchaytirish sxemasi uchun chiqish toki va chiqish qarshilishgini aniqlash <i>ko'nikmalariga ega bo'lishi kerak</i>
TN7	optik kuchaytirgichlarning konstruksiyasi, ishlash prinsipi, asosiy xarakteristikalaridan foydalanish <i>ko'nikmalariga ega bo'lishi kerak</i>
TN8	kuchaytirish qurilmalaridan foydalanishda yuzaga keladigan nosozliklarni aniqlash va bartaraf etish, kompensatsiya usullarini qo'llash, shu jumladan teskari aloqakonsepsiyasini tushunish bo'yicha <i>malakalariga ega bo'lishi kerak</i>

Mashg'ulotlar shakli: ma'ruza (M)		soat
M1	Operatsion kuchaytirgichlar haqida umumiy ma'lumot. Kuchaytirgichlarning umumiy tavsifi.	2
M2	Kuchaytirgichlarning asosiy texnik ko'rsatkichlari va xarakteristikalari	
M3	Bipolyar va maydoniy tranzistorlar asosidagi qurilmalar modellari. Transistorlar ulanish sxemalari, xarakteristikalari va qo'llash sohasi	2
M4	Transistorlarning ulanish sxemalarini tahlil qilish. Bipolyar, MOSFET va geterostrukturali tranzistorlarning ulanish sxemalari	2
M5	Kuchaytirgichlarning chastota xarakteristikalari. Chastota xarakteristikasi va o'tkazish polosasi tushunchalari. Kuchaytirgichlarning chastota javobini tahlil qilish usullari. Parazit elementlarning chastota xarakteristikasiga ta'siri.	2
M6	Aktiv yuklama va tok manbalari. Kuchaytirgichlarda aktiv yuklamaning roli. Tok manbai va haroratga bog'liq bo'lmagan siljish. Yuqori tebranishli tok manbalari. Tok manbalarni muvofiqlashtirish	2
M7	Ideal operatsion kuchaytirgichlar va emitterli takrorlagich. Ideal operatsion kuchaytirgichlar, tuzilishi, ishlash prinsipi va qo'llanilishi.	2
M8	Bipolyar transistor asosidagi emitterli takrorlagichning tuzilishi va ishlash prinsipi	2
M9	Stokli takrorlagich. MOSFET asosidagi stokli takrorlagichining tuzilishi va ishlash prinsipi	2

Tuzuvchi: Sultonova Maxbuxon Odilovna

Kuchaytirish qurilmalarining texnikasi va texnologiyasi

M10	Operatsion kuchaytirgichlarning kamchiliklari, I qism. Kirishdagi siljish kuchlanishi va kuchaytirgich o'tkazish polosasi chegarasi. Yuqori kuchaytirish koeffitsiyentli operatsion kuchaytirgichlar. Kuchaytirish darajasi	2
M11	Kuchaytirgichlarning chiqish bosqichlari. Chiqish kaskadlari turlari: A, B, AB, D va boshqalar sinflari.	2
M12	Kuchaytirish koeffitsiyenti barqarorligi va kuchaytirgichlarda buzilishni kompensatsiya qilish. Kuchaytirgichlarda barqarorlik tushunchasi.	2
M13	Barqarorlikni ta'minlashda kompensatsiya usullari. Kompensatsiya komponentlarini tanlash	2
M14	Barqarorlik va kompensatsiyaning amaliy xususiyatlari. MOSFET tranzistorlar asosida ishlab chiqarilgan operatsion kuchaytirgichlarda kompensatsiya.	2
M15	Chastota xarakteristikasida qutblar va nollarni tahlil qilish. O'ng taraflama nollarning (RHP zeros) barqarorlikka ta'siri	2
M16	Operatsion kuchaytirgichlarning kamchiliklari, II qism. Signalning kuchayish tezligini qayta ko'rish.	2
M17	Chiqish signalini sozlash vaqti. Tok manbai bo'yicha xalaqlarni kamaytirish koeffitsiyenti	2
M18	Kuchaytirish qurilmalarda teskari aloqa. Teskari aloqa tamoyillari va uning kuchaytirgichlar xususiyatlariga ta'siri. yuklamaning teskari aloqaga ta'siri. Teskari aloqa zanjirlarining turlari.	2
M19	Optik kuchaytirgichlar. Optik kuchaytirgichlar tuzilishi, ishlash printsipti va qo'llanilishi	2
M20	Kuchaytiruvchi qurilmalarning zamonaviy yo'nalishlari va qo'llanilishi.	2
M21	Telekommunikatsiya tizimlari, simsiz aloqa va teleradioeshittirishda kuchaytirish qurilmalarni qo'llash. Analog kuchaytiruvchi qurilmalarni rivojlantirishning istiqbolli yo'nalishlari	2
Jami		42
Mashg'ulotlar shakli: amaliy mashg'uloti (A)		2
A1	Kuchaytirgichlarning kuchaytirish koeffitsientlarini o'rganish	2
A2	Kuchaytirish qurilmalarida chiziqli buzilishlar turlari va ularni baholash. (1-qism)	2
A3	Kuchaytirish qurilmalarida chiziqli buzilishlar turlari va ularni baholash. (2-qism)	2
A4	Impulsi signallar kuchaytirgichlaridagi chiziqli buzilishlarni baholash. (1-qism)	2

Tuzuvchi: Sultonova Maxbubaxon Odilovna

Kuchaytirish qurilmalarining texnikasi va texnologiyasi

A5	Impulsi signallar kuchaytirgichlaridagi chiziqli buzilishlarni baholash. (2-qism)	
A6	Kuchaytirish qurilmalarida ish rejimlari va ularni baholash. (1-qism)	2
A7	Kuchaytirish qurilmalarida ish rejimlari va ularni baholash. (2-qism)	
A8	Bipolyar tranzistorda yig'ilgan yuqori chastotali induktiv tuzatishli keng polosali kuchaytirgichning asosiy ko'rsatkichlari va xarakteristikalarini o'rganish. (1-qism)	2
A9	Bipolyar tranzistorda yig'ilgan yuqori chastotali induktiv tuzatishli keng polosali kuchaytirgichning asosiy ko'rsatkichlari va xarakteristikalarini o'rganish. (2-qism)	2
A10	Keng polosali kuchaytirgichni hisoblash. (1-qism)	2
A11	Keng polosali kuchaytirgichni hisoblash. (2-qism)	2
A12	Tola-optik aloqa liniyalari o'rganish. (1-qism)	2
A13	Tola-optik aloqa liniyalari o'rganish. (2-qism)	2
A14	Optik uzatish modullarining parametrlarini o'rganish. (1-qism)	2
A15	Optik uzatish modullarining parametrlarini o'rganish. (2-qism)	2
Jami		30

Mustaqil ta'lim (MT)		soat
1	Ma'ruza mashg'ulotlari bo'yicha mustaqil ta'lim	10
2	Amaliy mashg'ulotlarga tayyorgarlik ko'rish, mustaqil ta'lim	10
3	O'qituvchi tomonida topshirilgan mustaqil ish mavzusi bo'yicha referat tayyorlash	30
4	O'qituvchi tomonida topshirilgan mustaqil ish mavzusi bo'yicha taqdimot tayyorlash	30
5	Oraliq nazoratiga tayyorgarlik ko'rish	12
	Yakuniy nazoratiga tayyorgarlik ko'rish	16
Jami		108

Ta'lim strategiyasi

Kuchaytirish qurilmalarining texnikasi va texnologiyasi kursini o'qitish ta'limning kredit tizimi asosida ma'ruza, amaliyot mashg'ulotlari, taqdimotlar, hamda mavzu bo'yicha vazifalar va mustaqil topshiriqlarni o'z ichiga oladi.

Ma'ruza, amaliyot mashg'ulotlariga oid o'quv materiallarida ko'rsatilgan mavzular bo'yicha nazariy va amaliy ma'lumotlar beriladi, amaliyot ishlarini bajarish va natijalarni hisoblash tartibi tushuntiriladi. Kurs bo'yicha qo'yilgan o'quv materiallari talabalar tomonidan mustaqil o'rganiladi, amaliyot ishlari talabalar tomonidan individual tarzda bajariladi.

Talabalar quyidagi materiallardan foydalanish imkoniga egadirlar:

- Elektron shakldagi ma'ruza matnlari;

Tuzuvchi: Sultonova Maxbubaxon Odilovna

Kuchaytirish qurilmalarining texnikasi va texnologiyasi

- Har bir mavzuga doir taqdimot materiallari;
- Amaliyot mashg'ulotlariga doir uslubiy ko'rsatmalar;
- Har bir dars mavzusi yuzasidan nazorat savollari;
- Elektron shakldagi darsliklar va qo'llanmalar.

Ma'ruza davomida, talabaga taqdimot materiallari orqali mavzu yuzasidan kerakli bo'lgan konsepsiyalar yetkazib beriladi. Talabalarga mavzuni yanada mustahkamlashlari uchun prezentasiyalar, darsliklar, o'quv qo'llanmalari va boshqa o'quv-uslubiy mahsulotlardan foydalanish bo'yicha ko'rsatmalar beriladi. Talabalarining mavzuni o'zlashtirish darajasini tekshirish maqsadida, har bir mavzudan so'ng nazorat savollari beriladi.

Amaliy mashg'ulotlarda har bir mavzu bo'yicha masalalarni yechish bo'yicha materiallar, prezentasiyalar, ko'rsatmalar talabalarga taqdim etiladi, shuningdek, mavzuni o'zlashtirish darajasini tekshirish maqsadida topshiriqlar beriladi.

Ma'ruza, amaliy mashg'ulotlarining barcha mavzularini to'la o'zlashtirgan talabalarga yakuniy nazoratda ishtirok etishga ruxsat etiladi. Talaba semestr oxirida universitetga kelib, yakuniy nazorat topshiradi.

Reyting baholash turlari	%	O'tkazish vaqti
Joriy baholash:	18	
Amaliy mashg'ulotlarda faolligi, savollarga to'g'ri javob berganligi, amaliy topshiriqlarni bajarilganligi uchun: 1-amaliy ish uchun: 2% 2-amaliy ish uchun: 2% 3-amaliy ish uchun: 2% 4-amaliy ish uchun: 3% 5-amaliy ish uchun: 3% 6-amaliy ish uchun: 2% 7-amaliy ish uchun: 2% 8-amaliy ish uchun: 2%	18	Semestr davomida
Oraliq baholash:	32	
Oraliq nazorat yozma ish (ma'ruzachi o'qituvchi tomonidan qabul qilinadi).	12	14-hafta
Mustaqil ta'lim topshiriqlarining o'z vaqtida va sifatli bajarilishi: - referat tayyorlash: 10 % - taqdimot tayyorlash va himoya qilish: 10 %	20	Semestr davomida
Yakuniy nazorat	50	16-hafta
Jami:	100	100 ball

Tuzuvchi: Sultonova Maxbubaxon Odilovna

Kuchaytirish qurilmalarining texnikasi va texnologiyasi

Asosiy adabiyotlar

1. D.A.Davronbekov, U.T.Aliyev. Teleradioeshittirishda uzatish va qabul qilish qurilmalari: darslik. T.: “Aloqachi”, 2019 y.
2. D.A.Davronbekov, Sh.U. Pulatov, U.T.Aliyev, Yu. V. Pisetskiy. Mobil aloqa tizimlarining uzatish va qabul qilish qurilmalari. Darslik, Toshkent, 2020 – 274 bet
3. А.Абдуазизов, Д.Давронбеков. Радиоузатиш ва қабул қилиш қурилмалари. Ўқув қўлланма. Т.: “Фан ва технология”, 2011, 272 б.
4. Anton J.M. Montagne. Structured Electronics Design: A Conceptual Approach to Amplifier Design, 3rd ed. Delft University of Technology. 2023
DOI: <https://doi.org/10.59490/t.2023.005>
5. Gray P.R. Analysis and design of analog integrated circuits, 5th ed, Wiley India Pvt. Limited 2009. <https://books.google.co.uz/books?id=Nh10CgAAQBAJ>.
6. Steer, Michael. (2019). Microwave and RF Design: Amplifiers and Oscillators, Volume 5. North Carolina State University. 10.5149/9781469656991_Steer.

Qo‘shimcha adabiyotlar

1. Radiosvyaz. Golovin O.V., Chistyakov N.K./ Pod redaksiyey prof. O.V. Golovina. – 3-e izdanie. M: Goryachaya liniya – Telekom, 2012 – 286 s
2. V.A.Vasin, V.V.Kalmykov. Radiosistemy peredachi informatsii. Uchebnoe posobie dlya vuzov. M: Goryachaya liniya – Telekom, 2005. – 472 s..
3. Rumyansev K.E. Radiopriemnye ustroystva. Uchebnik. 2-e izdanie, M: Izdatelskiy sentr «Akademiya», 2008. – 336 s.
4. A.Abduezizov. Elektraloqa nazariyasi. (Darslik). – T.: «Fan va texnologiya», 2011, 416 b.

Elektron manbalar:

1. library.tuit.uz – TATU Axborot-resurs markazi
2. www.ziynet.uz – ta’lim portali.

Kuchaytirish qurilmalarining texnikasi va texnologiyasi
Fan o'qituvchisi to'g'risida ma'lumot

Muallif:	Sultonova Maxbubaxon Odilovna
E-mail:	maxbubasultonova1473@gmail.com
Tashkilot:	Muhammad al-Xorazmiy nomidagi Toshkent Axborot Texnologiyalari Universiteti, "Mobil aloqa texnologiyalari" kafedrası

Mazkur sillabus universitet Kengashining 2025-yil «29» 04 dagi № 2/2025/1473 -sonli yig'ilishi bayoni bilan tasdiqlangan.

Mazkur sillabus Radio va Mobil aloqa ilmiy-uslubiy Kengashining 2025-yil «25» 04 dagi № 9 -sonli yig'ilishi bayoni bilan tasdiqlangan.

Mazkur sillabus "Mobil aloqa texnologiyalari" kafedrasining 2025-yil «16» 04 dagi № 20 -sonli yig'ilishi bayoni bilan ma'qullangan.

O'quv-uslubiy boshqarma boshlig'i

A. Ergashev

Kafedra mudiri

J. Isroilov

Tuzuvchi

M. Sultonova

Tuzuvchi: Sultonova Maxbubaxon Odilovna